Lietas arhīva Nr. KA02-0107-22/3
ECLI:LV:KUAT:2022:0805.11270008222.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2022.gada 5.augustā

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese Aiva Daidere
tiesnese Sandra Mertena
tiesnese Silva Reinholde

izskatīja apelācijas kārtībā rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar Dienvidkurzemes prokuratūras prokurores Allas Jančukas apelācijas protestu par Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 18.maija spriedumu, ar kuru /pers. D/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 18.maija spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem, pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, otro un ceturto daļu, daļēji saskaitot piespriestos pamatsodus, pilnībā pieskaitot papildsodu un pēc noziedzīgu nodarījumu kopības sods /pers. D/ noteikts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi 15 dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo un ceturto daļu noteiktajam sodam pilnībā pievienots neizciestais pamatsods un daļēji pievienots neizciestais papildsods pēc Ziemeļkurzemes prokuratūras 2021.gada 17.decembra prokurora priekšraksta par sodu un galīgais sods /pers. D/ noteikts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi 15 dienām, sabiedrisko darbu uz 91 stundu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 gadiem 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. D/ īslaicīgās brīvības atņemšanas soda termiņā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2022.gada 4.aprīļa plkst.21.02 līdz 2022.gada 6.aprīlim plkst.12.55, kas atbilst 2 brīvības atņemšanas dienām.

/pers. D/ piemērotais drošības līdzeklis – dzīvesvietas maiņas paziņošana – atstāts spēkā līdz spriedums stāsies spēkā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.[13]panta ceturto daļu /pers. D/ piederošo transportlīdzekli *Audi 80* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ konfiscēts un nodots Valsts ieņēmumu dienestam. Uzlikto arestu transportlīdzeklim *Audi 80* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ saglabāt līdz sprieduma izpildei daļā par transportlīdzekļa konfiskāciju.

No /pers. D/ piedzīti Nodrošinājuma valsts aģentūras labā procesuālie izdevumi 407,45 *euro* apmērā, kas saistīti ar transportlīdzekļa pieņemšanu un glabāšanu. Noteikts termiņš sprieduma labprātīgai izpildei -30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

CD disku ar videoierakstu nospriests uzglabāt kā dokumentu kopā ar krimināllietu.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu atzīts:

[2.1] /pers. D/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē.

2022.gada 4.aprīlī ap plkst.20.57 /pers. D/ bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā nav iegūtas, atrodoties alkohola ietekmē (alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 2,08 un 2,14 promiles), vadīja automašīnu *Audi 80* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ Dienvidkurzemes novadā, Kazdangā, pa Garību gatvi virzienā no autoceļa P-117 (Skrunda-Aizpute) uz Darba gatvi.

Pirmās instances tiesa šādas /pers. D/ darbības kvalificējusi pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas.

[2.2] /pers. D/ izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

2022.gada 4.aprīlī plkst.20.57 /pers. D/, vadot transportlīdzekli – automašīnu *Audi 80* ar valsts reģistrācijas numuru zīmi /reģistrācijas numurs/ Dienvidkurzemes novadā, Kazdangā, pa Garību gatvi, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā nav iegūtas, un kurām ar 2021.gada 17.decembra prokurora priekšrakstu par sodu ir liegums, apzināti nepildīja ar 2021.gada 17.decembra prokurora priekšraksta par sodu, kas stājies spēkā 2021.gada 28.decembrī, noteikto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 3 gadiem, tādējādi izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Pirmās instances tiesa šādas /pers. D/ darbības kvalificējusi pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas.

[3] Par spriedumu apelācijas protestu iesniedza Dienvidkurzemes prokuratūras prokurore A.Jančuka, lūdzot spriedumu atcelt daļā par galīgā soda noteikšanu, taisot šajā daļā jaunu spriedumu un papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu nosakot likumā paredzētajā apmērā.

Protests pamatots ar turpmākiem apsvērumiem.

[3.1] Spriedums par noteikto galīgo sodu attiecībā uz papildsoda - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas termiņu ir nelikumīgs un atceļams, jo noteikts lielāks nekā faktiskie apstākļi, piemērojot daļēju soda saskaitīšanas principu, to pieļāva.

[3.2] Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, otro un ceturto daļu /pers. D/ sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos pamatsodus un pilnībā pieskaitot papildsodu, noteikts īslaicīga brīvības atņemšana uz 1 mēnesi 15 dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Pirmās instances tiesa pēc spriedumu kopības /pers. D/ galīgo sodu noteikusi saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo un ceturto daļu, noteiktajam sodam pilnībā pievienojot neizciesto pēc Ziemeļkurzemes prokuratūras 2021.gada 17.decembra prokurora priekšraksta par sodu pamatsodu un daļēji pievienojot papildsodu, īslaicīgu brīvības atņemšanu 1 mēnesi 15 dienas, sabiedrisko darbu 91 stundu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 gadiem 6 mēnešiem.

Prokurore norāda, ka atbilstoši lietas materiāliem neizciestais sods pēc 2021.gada 17.decembra Ziemeļkurzemes prokuratūras prokurora

priekšraksta par sodu uz sprieduma taisīšanas dienu sastādīja sabiedriskais darbs 91 stunda un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana 2 gadi 7 mēneši 12 dienas. Piemērojot Krimināllikuma 51.panta pirmo, 1.[1] un trešās daļas noteikumus, spriedumā noteiktajam papildsodam - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanai uz 4 gadiem bija daļēji pieskaitāms neizciestais papildsods ne mazāk kā 1/3 apmērā.

Tiesai, nosakot galīgo sodu, pie noteiktā papildsoda - transportlīdzekļa tiesību atņemšanas uz 4 gadiem vajadzēja pieskaitīt neizciesto papildsodu mazāk kā 2 gadus 7 mēnešus 12 dienas.

Prokurore norāda, ka tiesa pieskaitījusi vairāk par neizciesto papildsoda daļu, tāpēc, apelācijas instances tiesai, taisot jaunu spriedumu daļā par galīgo sodu, /pers. D/ papildsoda - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana būtu nosakāma uz 5 gadiem (*lietas 60.lapa*).

[4] Dienvidkurzemes prokuratūras prokurore I.Silta Krimināprocesa likuma 559.panta piektās daļas 2.punktam iesniedza rakstveida viedokli, kurā protests tiek uzturēts pie tajā izklāstītajiem apsvērumiem un pamatojuma. Noraidījums tiesas sastāvam netiek pieteikts, iebildumu pret rakstveida procesu nav (*lietas 67.lapa*).

Motīvu daļa

[5] Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apelācijas protestā izteikts lūgums tikai par piespriestā papildsoda soda mīkstināšanu, lieta pirmās instances tiesā izskatīta rakstveida procesā bez pierādījumu pārbaudes un apsūdzētajam piespriestais sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu, kas ilgāka par pieciem gadiem.

Apelācijas instances tiesa atzīst par iespējamu apelācijas protestu izskatīt rakstveida procesā saskaņā ar lietā esošajiem materiāliem atbilstoši Krimināprocesa likuma 559.panta ceturtās daļas 3.punktā un 561.[1]pantā noteiktajam. Noraidījums tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim nav pieteikts.

[6] Iepazinusies ar apelācijas protestā norādītajiem motīviem, kā arī pārbaudījusi krimināllietas materiālus iesniegtā protesta apjomā, apelācijas instances tiesa atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 18.maija spriedums atceļams daļā par apsūdzētajam noteikto galīgo sodu, šajā daļā taisot jaunu spriedumu.

[7] Apelācijas instances tiesa konstatē, ka /pers. D/ pamatoti atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā saskaņā ar Krimināllikuma 262.panta pirmo daļu un 312.panta otro daļu. Ievērojot Krimināprocesa likuma 499.panta nosacījumus, lieta pirmās instances tiesā iztiesāta neveicot pierādījumu pārbaudi. Par noziedzīgo nodarījumu juridisko kvalifikāciju spriedums netiek pārsūdzēts un arī apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt kvalifikācijas atbilstību.

[8] Par izdarītu noziedzīgu nodarījumu tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu, un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi (*Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 19.jūnija lēmums Nr.SKK-J-348/2018*).

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu, ņēmusi vērā Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi un ievērojusi Krimināllikuma 46.pantā paredzētos soda noteikšanas vispārīgos principus, t.i., izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošo un pastiprinošos apstākļus, kā arī pārējos apstākļus, kas nodrošina taisnīga soda noteikšanu, ievērojot soda samērīgumu un individualizāciju. Konstatētos apstākļus pirmās instances tiesa spriedumā ir atbilstoši un vispusīgi izvērtējusi.

Ņemot vērā to, ka pirmās instances tiesas spriedums nav pārsūdzēts vai noprotestēts daļā par apsūdzētajam noteikto sodu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, 312.panta otrās daļas un par soda noteikšanu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, un, ievērojot, ka apelācijas instances tiesa nekonstatē Krimināprocesa likuma vai Krimināllikuma pārkāpumus soda noteikšanā, apgabaltiesa atzīst, ka šajā daļā nav nepieciešams atkārtoti analizēt apstākļus, kuri ietekmē /pers. D/ nosakāmā soda veidu un mēru.

Apsūdzētais /pers. D/ pēc pirmstiesas izmeklēšanas pabeigšanas prokuroram ir norādījis, ka lūdz tiesu kā pamatsodu piemērot viņam sabiedriskos darbus, izdarīto nožēlo un turpmāk likumpārkāpumus nepieļaus (*lietas 48.lapa*).

Apgabaltiesa norāda, ka apsūdzētā viedoklis soda veida un mēra noteikšanā, tiesai nav saistošs, jo tiesa sodu nosaka atbilstoši Krimināllikuma 5.nodaļas (Soda noteikšana) regulējumam, kas nodrošina taisnīga soda noteikšanu. Turklāt apsūdzētais spriedumu nav pārsūdzējis, tāpēc, ievērojot lietas iztiesāšanas apelācijas instances tiesā apjomu un ietvarus, apgabaltiesai nav pamata /pers. D/ piemērotā soda veida pārvērtēšanai.

[9] Apelācijas protests iesniegts par /pers. D/ noteikto galīgo sodu pēc Krimināllikuma 51.panta pirmās, 1.[1] un ceturtās daļas par to, ka pirmās instances tiesa pieskaitījusi lielāku faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu neizciestā papildsoda daļu.

Apelācijas instances tiesa protestā norādītos apsvērumus atzīst par pamatotiem.

[9.1] Saskaņā ar Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 18.maija spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem, pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, otro un ceturto daļu, daļēji saskaitot piespriestos pamatsodus, pilnībā pieskaitot papildsodu, pēc noziedzīgu nodarījumu kopības sods /pers. D/ noteikts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi 15 dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

No lietas materiāliem redzams, ka ar 2021.gada 17.decembra Ziemeļkurzemes prokuratūras prokurora priekšrakstu par sodu /pers. D/ sodīts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas ar piespiedu darbu uz 140 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem. Nolēmums stājies spēkā 2021.gada 28.decembrī. Uz pirmās instances tiesas sprieduma taisīšanas brīdi tiesa pamatoti konstatējusi, ka /pers. D/ pēc prokurora priekšraksta par sodu neizciestā pamatsoda daļa ir 91 stunda sabiedriskā darba, neizciestā papildsoda daļa - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana 2 gadi 7 mēneši 12 dienas (*lietas 9.-11., 40.-41., 44., 54.lapa*).

[9.2] Atbilstoši minētajam galīgais sods /pers. D/ nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pēc spriedumu kopības.

Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa noteic, ka, ja notiesātais pēc sprieduma spēkā stāšanās, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma. Šī panta 1.[1]daļas 2.punkts noteic, ka nosakot sodu pēc vairākiem spriedumiem, sodam pievieno ne mazāk kā vienu trešdaļu no neizciestā soda, ja konstatēts noziedzīgu nodarījumu recidīvs. Savukārt Krimināllikuma 51.panta ceturtā daļa noteic, ka spriedums šā likuma 51. un 52.panta izpratnē ir arī prokurora priekšraksts par sodu.

Ievērojot augstāk norādīto, /pers. D/ galīgais sods nosakāms, atbilstoši Krimināllikuma 51.panta pirmajā, 1.[1] daļā noteiktajam, proti, neizciestais pamatsods – sabiedriskais darbs 91 stunda pēc 2021.gada 17.decembra Ziemeļkurzemes prokuratūras prokurora priekšraksta par sodu, šajā lietā noteiktajam sodam pievienojams pilnībā, bet papildsods pievienojams daļēji.

Par šāda sodu saskaitīšanas principa piemērošanu atbilstoši lietā konstatētajiem apstākļiem, noziedzīgo nodarījumu raksturam un apsūdzētā personībai, nosakot galīgo sodu, izlēmusi pirmās instances tiesa, tas ir labvēlīgāks apsūdzētajam un par pamatotu to atzīst arī apgabaltiesa. Šāda principa piemērošanu ir atbalstījusi arī valsts apsūdzības uzturētāja, gan rakstveida viedoklī pirmās instances tiesai, gan apelācijas protestā norādot, ka galīgais papildsoda – transportlīdzekļa tiesību atņemšanas apmērs nosakāms uz 5 gadiem.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka pirmās instances tiesas noteiktais galīgā papildsoda apmērs 7 gadi un 6 mēneši, piemērojot daļējas sodu saskaitīšanas principu, neatbilst faktiskajiem lietas apstākļiem, jo noteiktais papildsods ar spriedumu skatāmajā lietā bija 4 gadi un neizciestā papildsoda daļa – 2 gadi 7 mēneši 12 dienas (1/3 daļa neizciestā papildsoda sastāda 10 mēnešus un 14 dienas).

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka prokurora pieprasītais galīgā papildsoda apmērs atbilst Krimināllikuma 51.panta regulējumam, izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un apsūdzētā personībai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 561.[1]panta pirmo daļu un 563.panta 1.[1] daļas 2.punktu, tiesa

nosprieda

Kurzemes rajona tiesas 2022.gada 18.maija spriedumu atcelt daļā par /pers. D/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo un ceturto daļu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo, 1.[1], ceturto daļu, noteiktajam sodam pilnībā pievienot neizciesto pamatsodu un daļēji pievienot neizciesto papildsodu pēc Ziemeļkurzemes prokuratūras 2021.gada 17.decembra prokurora priekšraksta par sodu un galīgo sodu /pers. D/ noteikt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu 1 mēnesi 15 dienas, sabiedrisko darbu 91 stundu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem.

Pārējā daļā spriedumu negrozīt.

Nolēmumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā, ja konstatēti Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētie kasācijas iemesli, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes apgabaltiesā.

Tiesnese A.Daidere

Tiesnese S.Mertena

Tiesnese S.Reinholde